

مفتدیہ

مفتدیہ

تالیف سادروان جامعہ مراہضہ

وطن دلی

رمع الاول ۱۳۱۲ ۱ قمر

مزابان ترکی

۴۰۵ ۱ قمر

۱۳۱۴ ۱ قمر

۹۴ سال قبل

وطن دلی

بتدی شاگرد لره آلتی آیدن قاباق یازوب او خواق
او گردن صوفی اوزره قیلم اولنان الف بای جدید و سمن بر کتابچه

مؤلفی و ناشری ایران قطعه سنده آذربایجان صوفی سینک
تبریز شهر سنگ رشیدی مدرسه سینک یدری حسن بن محمد

تبریزک دارالفنون مطبوعه اولی نظامیه مدرسه سینک مطبوعه
طبع و نشر اولد کرا طبع مؤلفینک اوتتمه راجع در

بجرتک ۱۳۱۲ سنه سی ربیع الاولک ۱۵

پهروز ۱۴۰۶
۱۲۱۲
۹۴ سال قبل

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(۱) ا ا ا

(۲) آ آ آ

(۳) ا ا ا

(۴) ا ا ا

ا ا ا ا ا ا ا ا

(۵) ب ب ب ب ب

ا ب ب ب ب ب ب ب ب ب

ت ا ب

خدا خال خمال خان خانجان بخت
بخت بخار بخر بخر بخر بخت
بخت بخل خدا خردوار دار خان بزون
بخت در تحت آلیخ در آخاران
تا پار تا پلان زاد آرز در حلال در

س س س

در س س س سردار سرباز
س س س انسان جنس

عس

جس حباب حد حب
سب انسان درسدن آر تار
درس سب استراحت در حسن
درس آر

شس

رشد ارشاد شاد پاشا
شراب شربت شتر بان
خشنخس خاج نشان اشبار

بشارت

بشارت شرات شش شرب
بخس در بش ارشن شال آل

ق ق و ق ق

خالق خلق خلقت ار خالق قار شقا
اق قند قاشق ارتق قاتق
قان نقد خلدن خالق انلا شلار
رشادت درسدن انلا شلار
قشاقان قرار قد اس بر قربانلق آل
قبر و القدر

حماقت یا مان درت در
ی = ای
تاری بارے ایمان بی ایمان
ایمانسز حاجی نریمان جعدن قایند
یازی یازماق درسن یاری در
ادم یارم آدر یاخشی آدم پس ادمن
دشمنی در دشمنی قوسی چتندر
ی = راع

پیل

سپیل دیم خیش ایش شیر
سپیل سیلابدن وشدی سلیمان سپا
ایشدی قازنین تیلری آقدر قبله قرا
و سو
وقت بیوقت واجب واحد
وقت آرزو در دلی دوا ایچر سلیمان
ابن داود حلوا پایلار دے
و او
موم قوم قوری دوز یون رسول

سو

سوپایار دوز او جورد تونوق قوریوب

و = او

اوت اود قور توز دوست دوداق

اوت تاییسی اود دوستی دوست چو خدر

باشیسی یو خدر چوچ پاشان چارق یر تار

قویون قوری ایاتی باسار دس او خویان

دردن دو یماز

و = اء

دوشر دوشلق سوز سونلی چول بو ایل

موتقمز ارتق اوزوم وردی من دون

اون

اون دوت سوز الیم پول ویروب سوز

آلان پشیمان اولماز سوز ساتان اوز

سوز آلان اوسا سنده آل یوخسایوخ

آتالار سوزکے

چوخ بیلورس از دانش قورتدن اولان

قورد او نار چوخ آشنا دوتان آسمای

قالار

ک ک ک ک ک ک ک

کمال جمال کول کلام تکلم چنگ کورک

کیم

کریم آدم کتب تیکر منم که مجالم وار او خویوم
چونکه بیکیاں حمال اولار سنکه بیکارس پنچون یازم

گ - ک

گمان گمان گل گلاب گلدان نمکدان

گوز کوز گرداب گمی گمرک

برگلدان گل اکیدم بگلرچی سفردن گلدی

گمی گردا بدن کچدی

منم گستانم گستاندر وکاشنیم مکتیم اگرگو گل گل

ایتر قلیم قلدانم بیخیل و بد گمان آدم

ارتادے اسکندر ایتدی ایت

پنچون مکن اولما دی گمان اولیان یرون

گمان آچیلار کیاد بازارن گلرے

اولماز کوگول سون یاخچی اولار گوزدن

گدن کوگلدن کیدر آمار لار سوزے

دگر مانن یاراشتی تور باچودالدر بوگون

ناخوش تری گلده

دنا ه ه ه ه

شاه پادشاه جوش باهوش

بهشت اهل بهشت جهنم اهل جهنم

بهیچکس ابرائنه ترش دینر بر گل ایله بهسار اولماز
 آتالار سوزی
 ادم ادمه گکدر بولد اشش بولد اشش تن
 گرک تن اولما ساکن گرک بگ ویرن
 اتن دیشینه باخازلار قونشویه ایتد اولان
 شامیز یاتار گوز گورمه اوز اوتانا نماز
 نیه گورم کیسه هر زادن تازه سے
 دوستن کنه سی برنگه نی بیلین مین یکنه نیده
 بیلر کنجه اوسته گود کان
 دایا نمر

زاهد پرهیز کار مهربان بهر مند
 بهر دور جناب بیات بهیچک
 گوهر که با شاه شهادت
 شاه کمالین شاه شاه اولار و سرباز چسبالار

ه / ا

بهر آرتان بر چشمه در بهر مند هر مجلده محترمه در
 بهر نیه دگر بیه بهر نیه پر قیمت گوهر در
 ان یافت نه اسلده در و نه جملده در و نه
 جملده در و نه نسلده در بلکه بهر نیه در
 بهر نیه در بهر نیه در بهر نیه در

ف و ذوف

قاف خلاف شرف تلف فقر کفیل
 کفر کافر قحان فردان هفت هفت
 خلافت بو خلیفه یار اشتر خلیفه اولماقا
 مناسبدر زیرا که کمانه جهت چوخ شریف در
 فیروز قرنفل گلی اکوب سفارشید حج قبول
 اولماز فاکچی بالانچی در آدم تو بیان زفارشیر
 کفتار یالان در فریدون فارس دیلی او خور
 چلیسپارلف ایمان کنجن ایلانی در

غ

غ و خغ

باغ داغ داق آغاج آغز بو غذا غلام
 باغبان باغ واجب در او غنیمت الی کیلر
 او غرق ایت پیله سیدر نه قدر دو غری قور تلیوب
 یالان دانشمارام وقت غنیمت در فوت ایلم
 وقین قیمتی حیات در و حیانت قیمتی یو خدر
 مفانده تو یون چو خدر بو غذا انبار ایدن
 خلقین دشمندر گولن آغلار گل گولمه گلان
 کوز یاشن تو کمر آغز او تور با تمان گل سن

ص ص ص

صد صحاف صفا صغیر اصغر صدق
 صدق صادق تصدیق فاضل مخلص
 صدق صدیق خلاصه نقص شخص
 صالح صلح معالجه اصلاح مصلحت
 صلوات صاف صفا صبر صابون
 صرف صندوق صابونچی حصه
 قصه غصه صف صفت صفت صبح
 صباح صاحب صاحب اصلاحان
 صبر کن تورادون طواپشتر صبر نجاشن
 کلیدیدر صبر اگر چه اول آجی در ولی

ام

اخراج شیرین در صغیره رحم و کبیره
 احترام واجب در صدق نمازگه
 پوزار صدر مجلس پایی اولماق دلیل
 کبر در کبر صفتلین پس راقیدر
 حقه تصدیق واجب در نام صالح نصیحتید
 صالح اولماز صابون قاره پلاسی آغاز نماز
 صبح نین صفا سی جو خدر مصاحب گرگ
 باب اول صرافن صلواتی بیفایده در

ع = غ

عراق عرب عجم علم متعلم معلم شرع شریعت

سبح

شع جمع عاشورا تا سوعا اربعین عید
 عدالت دنیا علمدن زینت تاوب عالم هر ^{تین} _{مطلب}
 اولاً حرمتی معلومدر بی علم آدم آدم دگول
 علما نایب نبیماور عالم بعلم زنبور بعیدر
 عمل سیر عالم میش سیرا عاجدر علمه عمل ایلین عالم
 انده چراغ برکور کندر جاہل عالمه دشمندر
 پولی چوخ جاہل گنه نفس و محتاجدر معلم بزه
 روحانی آتے آتد اما اور اما فر جسمانی
 جسم روح عراده در علمین تعریفی قور تو لما ز

ط ط

اطاعت

اطاعت طهارت طالع طلوع مصطفی طرف
 طاس طبل طلبه غلط غلطان
 اور جن اولی صبحن طلوع عیدر میرزا ^{مطلب}
 خوش طالعدر اطاعت عبادت معانسه
 بو کتاب وطن دلیدر محبت وطن و اہل
 وطن ایمان شریکدر طهارت نجاستی قبلدن
 و بدن دن و لباس دن بر طرف ایما قدر
 فقرا خاطرنی ایتمه شکست بریم در سرده
 امتش طلبه وار ہر برسی طریقت و شریعت علمین
 اونویان و عمل ایلین وطن او شاقلا ری منہ

فار و ہولار

قارداشدار

ط = ط

ظاہر اظہار مظہر ظہر ظلم ظالم مظلوم
 مظہر حنیف و لطیف آوند ظرافت انسانے
 بی عظم ایلر نظر قلب قلعه سنین در وازہ سیدر
 مظلومن ہی خجرون کسگن در ظالم آرتماز ظلم
 بدین بر پیشہ در حافظ کتابی آرتق بامعنی کتابت
 کت در دستکی حافظنی آرتق آرتق مجربدر

مثل

ظلمن آباد اولان عدلن ویران او ویرنده عادل لاند
 ظالم

ظالم نسیہ گرفتگیہ ہرزادن تازہ سی دوستن
 کتہ سی برتگنی بیلین مین تگنی بیلم

ث = ث

ثوب ثواب مرثیہ مثل مثل شمال ثابت
 اثبات عثمان ثلث مقال ثنا اسطوطا
 رستم خلیفہ اولدی و بر ثوب عبا او ناطعت
 ویردی و بو مثل اولوب حلق
 ایچنہ قالدی مرثیہ خوان منبرده شجاعت
 او خور واعظ بوگون تفاق اولماق ثوابن
 چوخ چوخ تعریف ایلر دی حقیقت ہر طایفہ

مثنوی

متفق اولیٰ سا فقیر و مفلس اولار لار بر غیرتی
 جو انمرد مالین شلینی ملتی مکتبه وصیت ایدوب
 بو مکتب ده او خونان قرآنن نصف ثوابے
 او شخصدر شکر و ثنا نعتے ارترار

و نا شکر لقی نعتے قور تارار

بر او شاقدن کمالی سوز

بر او شاق بر سر پوشله قاب قوثویہ اپاران حالده
 بر کیشی دیور او علوم نه اپاررسن دیور عموسینر
 بوللی اولسایدی اوستن اور تمزدیلر

آمالار سوزی

مین بیورسن برداش اون اولج برچ سوز
 اغزده جوا بهره اوخشار

ض ص

قضا قاضی ضامن ضمانت ضعف ضعیف

عرض عرض عرض فریضه بقض غضب

بقض رضا رضی راضی خضر حضرت

حضرات حضور حاضر محضر مقراض ثبت

ضبط اضطراب مضطرب مضطر ضر ضرور

ضر حضر قضایه رضا و رماق عبادت لمرن فضلیدر

ی حریفین بر صورتیده آورید که بعضی کلمه کرده گلور
 عیسی موسی حاجی مصطفی حضورنده حاضر در
 مشهد یحیی میر مرتضی زاده دن رضا مندقی انهار ایند
 حاجی موقلی صفری ادنی بر عورتی ضامن اولوب
 جناب قاضی محضینه عریضه عرض ایلدیم جواب حمت
 اولمادی دنیا و عقبی بر بریده ضدور دنیا آخرت
 مرزعه سیدر و اهل دنیا کچی انسان عمرینه ضامنند
 که پدر و بیجا صرف ایتیم رشوت الان و رشوت
 درن هر ایکسی مضطر قالار رشوتیله ایش گورن دولته
 و ملتة خائن در و خائن بیجوقت ارتماز مثل

هر دیش تر شیله کند اولار مگر قاضین ویشری که شیر نیله
 ضمانته و فایتماق شریعتده واجبدر حرص و دولت
 ضرری وار ضررین نصفندن قایتماق قازانج در
 دین فرداشن بعضی ایمانی اریدر غضب عمری
 از الدار قرض عربجه بور جاویر مقراض قحیه
 قرضی وقتنده و رماق قرض در قرض مقراض
 محبت در قبض سیر پول و رمه پول و رودون
 البته قبض ال پوله معامله حرامدر هر قدر از اولا
 قرض الحسنه خلی ثواب در هر قدر چوخ اولا
 انالار سوز نه ایسرسن باجوندان باجون اولور اخندن

اولیا سوزینه با حیان اولیا اولیا قالار
 جوانمردلق جوانمردکلن کتور بر آخردون اوخی مندون ^{چاپ}
 وردون بیخ صنعتنه کج باخان آج قالار
 گوردون بیماق نه دیماق

انالار سوزی

یشه چاقا سز اولماز اوزگیه قونی قازان اوز
 دوشر کن کن قویونی هر قدر درین قازار
 اوزینی تکه ده گورد آتہ پول ویر مز کوفته ن بو یو گنه
 یا پشار آرپا کن بوغدا بچمز قویون قویون
 ایاتی با سمار هرنه دون عارسن آشا او گلر

قالار

قالار حلو اولما دیگیله اغتر شیرین اولما ز
 یاغیلده بال گرک اورکن نه قدر اوزون اولما
 آخر دو خاناقدن گچر چوخ گلن چوخ آغلار
 بوگونن ایشینی صبا حه قویمه منم ایشی ایشیم
 ساق صوقا تاما کرگزی سا خلا برگون
 گرک اولار عقلو دشمن نادان دوستن
 یاخشیدر هر او حیان ملا نصیر الدین
 اولماز وهر قاطرچی مراد گچنن توتورکے
 سرپشه دن صویاچر اگر ایشن یوخدر گت

ضامن اول

ذلیل

ذلیل ذلت نذر کاغذ عذاب
 ذره لذت نذر صیغه لازم در
 صیغه او حمان نذر وفا واجب در نذر
 قاجان ایوح گون گرگ اوروج کفاره دو تسون
 بر ذره قان گنه نجس در لذت یا دوده قالمناز
 ابی ذن براو غلے واریدی ذر آدله
 انسانیت ذوقید اولار بی ذوق آدم حیوان
 کمی بر آدم در ظلم ظالمی ذلیل ایلم
 ذال حرفن مخسبے شی حرفن یرندن در ذرع

عجب ارشینه دیولور و ذرع اینه بزیم امش
 ذرع زراعت یریزوار هر ذرعی دورت
 قرانه دگر
 ز = ز
 عرب ویلنده ژ حرفی و پ
 حرفی و پ ح حرفی و گ حرفی
 یو خدر و ترک و فارس ویلنده بولار هر
 دوروی وار مکر (ر) حرفیکه چوخ ازده
 مثلا دیوار دالندن قریشی گلور چای
 قریشی منم بر نو کرم وار بعینه ارد در

اردو ما اردو ما که دیر لر ایلان بویو گیدر
 کتا بلده اردوین شیکینی گور ویم قناد
 و دورت ایاقلی حکشدیلر فارس دینده
 زار شکره دیر و راله شبنم رولیده و پرموده
 سولش معناسندر گاه وقت (ار) حرفی
 جیم حرفدن عوض گلر بزاد اصله ونسبه دیولور
 اما لار سوزی او جوز آیین شور باسی اولماز
 او جوز دن بهاسی اولماز
 نسخ تعلیق الف با سینگ متعدد مختلف کالی
 ط ا ط ا ط ا

ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ پ
 ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت
 ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث ث
 ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج ج
 چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ چ
 ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح ح
 خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ
 د د د د د د د د د د د د د د د د
 ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ ذ
 ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر ر
 ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز ز
 س س س س س س س س س س س س س س س س
 ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش ش
 ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص

مبندی اوشا فلار او خوما قدن او برمی عربیدن
ترجمه اولمش اشال لقمان آدلی مشلرد

اخطار

اشال لقمان ایله مشهور اولان حکایت کتابی عربجه
دن برچوق شرق و غرب و لایینه نقل و ترجمه قلوب
بیوک، کچک مکتبلرده او جمله دن اوروپا ده
شرقیه مکتبلرده شاگردله آندان درس دیر
واوینده شاگردلری عرب لفظرینه ازچوخ آشنا
ایدورلر اشال لقمان فرانسجه اولان ترجمه سی
ایکی اوج روبلیه بوگونکر صاتیق معروضد

اشال

امثال لقمان اولان رعیت اون سوده
عرب لغتله یازما قاجت و گول بکله اونده کی هر
بر نقل و مثل طبیعت و طینت بشروه مستور اولان
برصفت و خلقی مثلا شجاعت و حماقت و فراست
و درایت و ذکاوت یا خود جبر و صبر و تکبر و تهور
مشلوس ایراوصاف حقیقه لری قوش و حیوان و لایله
انسانه بیان و عیان ایله ماقدندر که طالبی و راه
هر برکت آراسنده وارور بو امثالین اخلاقیه فواید
معنوییه لرندن برچوق یگانه و بیگانه لرستفید اولماقدور
آندان بچون بهره مند اولساق

حکمت

حکمت

نگویند از سر باز بچه حرفی	کز آن پندی نگیرد صاحب پیش
وگر صد باب حکمت پیشان	بخوانی آیدش باز بچه در گوش

سعدی

امثال

امثال

بر بنجه مثال

بر اصلان ایله ایکی او کوز بر اصلان بر او تلاقده ایکی
 او کوزه راست گلدی و آنتری دو توب یک ایچون
 هجوم ایله ای او کوز لر در حال باش باشا وروب
 بوینوز لاریله اصلانه مقابله ایله دیلر اصلان بونلارین
 رفیقینی گوروب کروهیله دن سوای بر چاره
 بیلمدی او کوز لردن برینه یانا شوب دیدک
 یولداشندان آبروب آنی تک و تنها توبان اصلا

سینه

سینه بر جویم اولماز یکباش او کوز اصلان
 وردیگی و عده لره آلدانوب کوگنن ایرلدی
 در حال اسلان فرصتی فوته ویریموب اول او
 او کوزی و صکره آنن یولدایشنی برتوبیدی

معناسی بود

که آرا لارنده اتفاق و اتحاد حاصل اولان بر حاکمت
 اهلی هر بر وقت و زمان امن و امانده باقی قالور لر و اتفاق
 و اتفاق باشلا و قلا ری زمان آنلرن جمله سی تلف اولور
 ملک و خانانلاری اوزگه بردشمن الینه کچ

منظومدی

منظومه

برچمن زار بر گوزل او تلاق	اولمشیکه ایکی او کوزه تفاق
او تلاماق ایسترسه اونی وار	ایچک ایسترسه صویاتنه صوبول
اسلان اولد حال دن آگاه	ایستمد اولسون آنره همراه
یعنی او تلاقده مقام ایسون	انلری اولدروب طعام ایسون
وریدیلر او کوز لر آنه مجال	اتفاق آیدیلر اولوب همجال
شیر حمله ایدنده شب یارون	گوستر روی اولار اونا بونون
شیر گوردیکه اولیور چاره	جلمه یه یوز چویردی بیچاره
یا نلیوب انلرین برینی یوا	ویدی بند اولمایولد اشاقوا

اون

او نه صحیح گزین تنها	سزیدن اولور حای تنها
اثر ایتدی او کوره شیر سوز	یاغلی سوز لزه اخدی میل کوزی
اولد بو سوز له یارون تنها	ایتدی میل یولداش اصلا
شیر چون یار ایلدی آغبار	مک بتک ایتدی آنلری مردار

قصه دن حصه

بودی مقصود قصه دن حصه متفق قوم چکدی غصه

ایکنجی مثال

انسان ایلد بر بت بر آدم اوز او نده کی بر بته سحر
اخشام سجده ایلر دی و هر نه قدر مال و ملکی وار اید لیه

تیزج ایلد او بتن یولنده نذر و صدقه و قربان ایلد
برگون بت او آدمه یوزن چو یروب دیدی ای ابله
انسان بو قدر مال و دولتی منم یولده تلف ایلد
زیرا که آخر تده یخدن دو تو بن ملامت ایدد حکسن

معنای

چوق سفینه آد ملر وار در که اللرنده اولان سرمایه
و دولت لرینی بوش یروه تلف ایلر و آخرده جنطس
اولد یغری حالده بزنی آتفتیر و ذلیل ایلدی ویرلر

اوپنجی مثال

برقاره عرب آغاز من استیمن بر عرب اوزینی
 برصو ایچنه صالوب یو ویزدی بو حالدہ بر آدم
 اورایہ گلوب دیدی ای عرب قد اش یونق
 ایله آغاز میہ حقسن ایسج اولماسا صوبی بولاندرمه

معانی

طبیعتده موجود اولان شیئن تغیر و تبدیلی
 ممکن اولماز چاشماق چارق یرتار

دوردنجی مثال

توسعه باغده ایله طوشان بروقت طوشان ایله بر باغده

بخت

بخت و برج ایلدیلر که آنرون مانسی بری تیز یوگون
 اولدیغی معلوم اولسون بونلر بر طاسغ
 نشانلیوب بردن یو گورگه باشلا دیلار
 طوشان اوز خفیف و یونگل اولمغه مغرور اولون
 یولن اورتہ سنده یخویہ یا توب قالد
 تباغده اوزینن آغریغنی و آغراغریگیشنی
 ملاحظه ایلیوب روان اولدی تباغده
 یول گنگده و طوشان شیرین یخوده
 اولدیغی حالده تباغده منزلی باشه و یروب
 نشان ایلدیگلی طاعنه چا تدی

معانی

معنای

آغز وجود ایلد آستماست گلمگ ختیف
بدنه عجلد ایلگدن یخشی در

شعبه مثال

مرالن بری صوچک ایچون بر بلاغ اوستنه
گلدی ایچدیگی صوایچینده اوز صورتنی و عکسنی
گوروب ایانلرینن غایت اینجه و ناز کلگندن
چوق غلی اولدی صکره بوینوز لرینن بیوک

اولدغنی

اولد یعنی گوروب سوندی بودده بر نچه
اوچیلر آن اوستنه هجوم ایلدیگنی گوروب
فی الحال قاجمعه باشلادی اوچیلر آن آرقه
سندن دو شوب بر چوخ مدت صحر او
بیابانی دو لاندیلر ایسه ده اله گتوره بیلدیلم
ناملتد قالدیلار بو اثناده مرالن یولی
بر قالن یش و آغا جلعه دو شوب شاخله
بودا غلی اولان بیوک بوینوز لری کول کوشه
بند اولوب قالدی و نقدر چایه یوب و رشده
ینه خلاص اولایلمدی اوچیلر بو حالی گوردوب

یاز

تیز آمدن یوگر دیل مرالی دو تو بلف ایلدیلر
 یازق مرال جان وردیگی صره ده بوینوزلری ایله
 ایاقلرینی خاطرینه صالحوب دیرایدکه حقات گوزیله
 باخوب نکلین اولدینم ایاقلم بنی صحرا ده دشمن لکن
 قور تارده و لیکن ممنون و سرور اولدینم بوینوزلم
 بلاکه سبب اولدی

معناسی

برچوق شیلر وارد که ابتدا انسان گوزینه خوش
 گورینور اما اخرده آندن بدنیجه لر آلر و بعض فنا
 گورینن شیلر ده وارد که انجام کار ده نتیجه سی

پیتقار

منظومه سی

صوصلامشک مرال برچولده	آخاروب تاپد صوینی برکولده
دود دوری صاف اینده تک ایدی صو	عکس ایلدی طو تدمی رومی برو
گوردی بوینوزلرین بوداغ	شاد اولوب آتدی بر ایکی شلا
او زمان برده باخدا اول صوی	قچلرین گوردی بکرنور مویه
گور بکلن انی آتدی برنچه وار	خوش کی اوچد ایلدی پرواز
اوچی ده برکین ده ایدی نهان	ایلمشک مرالی صیده نشان
هر قدر اوردی اوچی مفراته	اولمدی حدی اتن اوند چاته
قور خور ایدی قیلردی اند	قار شوده گوردی کوللی برپشه

بودی طبعا دیدی بود ماوی

قادر رقی گودی اون بنی پروا

ایتماشدی اوراده ایکی قدم

بویوزن دو تندی بر آغاج محکم

هر طرف دوندی چکدی آه و فغان

آخدی بویوز لرین و بندن قان

غفلتوب اه ایدوب چکوب فریاد

اغلا دی تایتشدی بر صیباد

برده گوردی گلوب چاقوب صیباد

ایده جک جسم و جانتی بر باد

ست

ست اولوب فالده آه و اچالدهی

بویوزن قچلرین یاده صالده

دیدی غمگین ایدن منی قحس

درد ویروب خرنم آرتان قچلر

اولدی صحرا ده جسم و جانده فاد

قویده آنلری اوله بر باد

شاد اولوب قحرقیلد یغم بویوز

جانمی حفظدن چویردی یوز

یعنی بند ایتدی چکدی آره منی

ویردی اعدای کجداره منی

معدن

قصه دن حصه

رسم در بوجانده کیم حق حقی ناهق گوردی ناهق حق

آلتجی مثال

خسته بر مرال مرالین برمی خسته اولشدی دوست
 و آشناری آن کیف و احوالندن خبر الملق ایچون
 یا تدیفی محله گلردیلر بونلر گلوب گتد کلری زمان
 اویرده کی اوت و علفی یویب تلف ایلمشدیلر

مرال

مرال حتمکن خلاص اولدی اما اطرافنده ییه جبک
 هیچ بر شئی فالما دیغنی ایچون اچلقدن تلف اولد

معناسی

دوست و آشنا و قوم و اقرباسی چوق اولان
 درد و غمی ده چوق اولور

یدتجی مثال

بر عرب عربین بری قاریاغکن پالتارینی
 چقاروب قاریله بدن و باشن سورنگه باشلیر

عقل

عقلی آدمین بری اون بو حالنی گوروب عرب
ایله اونن آراسنده بیلد بر گفتمو گچدی -

عاقل - چون وجوده فار سور ترسن

عرب - بدتم قارتکی آغ اولمغنی ایستیرم

عاقل - بیجایره رحمت چکر سن زیر اقا قار سنن او

قاره وجودن اصلا آغارتمز بلکه وجودن قاری قاره

ایده جگدر

معناسی

بد خالصیتی آدمی هیچ برشی یا خشی ایلمز بلکه او آدم

یا خلتنی

یا خلتنه وه قاییلر

سکرنجی مثال

کو چکر ایله بر تلکی کو پنجر بر صلمان درسی تا پوب

دهر بری بر طرفدن یا پشوبن چکر دیلر تلکی نن بری

بونی گوردی و دید اگر صلمان دیری او سید

اونن دیشلرینی اوز چکا لرزن کسن راق گور روز

معناسی

بعض او طر بیوک آو طردن بری ضعیف

اولوب

اولوب ایشندن دو شکیکی زمان اوند
حرفترلق گوسترار

طوقوزنجی مثال

ایکی خروس ایکی خروس بری بریل
دو گشردیل بریسی باصلوبن قاجدی دبر
یره سوخلوب گزندی اما اونی باصان خروس
بر دامن اوستنه چخب اوز زور و قوتنه
خوشحال اولوب قناد رینه
شاقدادوب بانلیر ایکن یرتجی قوشلردن

بری شغیدی واونی قاپوبن گتدی

معنا

اؤم اوز زور و قوتنه معنرور اولما سون و
قاجان دشنی قویما سون که دوه دن بویوک
فیل وار

اوننجی مثال

کوکک ایلد بر قورد برگون چوبان ایتن بری
چولده برجا نوری قباغنه قاتوب اورایه
بورایه قوردی واوزی اوزینه ده فخر ایلر

قور دیوزینی او کو پکه چو پروین دیدی طن ایلمه
 که سندن قور خورام بلکه من اوسنه آرخی
 دوروب گلن آدمن قور خورام

معناسی

آدم اور که بنزید فخر ایلمی دگول زیراکه
 برگون او اوزگه اولما زودلیس اولار
 آر خالی کوپک قورت باسار

اون برنجی مثال

براشک آریسی برگون اشک آریسن

برای بال آریسنه دیر که اگر منی اوزوه یولداس
 ایلسن من دخی سنن تکی بلکه سندن وه
 اعلا شهید بال قایره بیلرم بال آریسی بونه
 راضی اولوب اشک آریسیده یولد اشلق
 باشلیر بونلر ایشم باشیلورلر برگون بال
 آریسی گورر که اشک آریسنن بال قایر مقده
 الی یو خدر اونه گوره چوق آجقلنور و اشک
 آریسنه برنشر ایشدیرر که اشک آریسی
 یره یخلوب جان دیرر و اولوم حالنده اوز
 اوزینه دیر باشم گلن بو قدر عذاب و عقوبته

سحق و لایقم که نفت قایر معه قدرتم اولد
حاله گلوبن بال قایر معه گروم

معناسی

چوق آد ملر وارو که اللرنده هیچ برشی
مکدیگی حاله بیلجیلر هر گه سنه گر که چاشرا

اون ایکنی مثال

کوکب ایلد چایلان کوکین بری سلاخ خاندن

بر پارچه ات قایوب بر چای ایچیندن کچرکن
آغزنده کی ات پارچه سن عکس صوده گورد
واونی وخی ات بیلوب قایمق ایستدی بو
حاله آغزندن دوشن اتی چایلان قاید
کندی کوکب آغزندن صالحیغی اتی دخی
تاپه بیلویوب اوزی اوزینه ویردی نه احمق
ایش ایلد گه منه فایده سی اولیان ایش
آردنه دوشوب آغزنده کی اتی ده ایتروم

معناسی بعض

بعض آدم و او را در که یوق اولان
بر شنی آردنه و دوشوب اللزنده کی
فایده نی ده ترک ایلر

اون اوخچی مثال

اصلان ایله بر مرال مرالن بر
اوچیلرن قورخوسندان قاچوب بر
مغاره ایچنه گیر گیر فر آر قوسندان بر
اصلان گلوب اوئی تلف ایلیور

او وقت مرال بخت و طالغندان شکایت ایلیوب
دیر که بد بختکده باتلکز که آدم اللندن قاچدم ایسه ده
دیر آخرده آندن بدتر اولان برقان ایچنن چنگلر
دوشدم

معناسی

بعضاً ایله اولور که انسان بر بلاون قاچوب
خلاص اولور ایسه ده آندن برینه راست گلیر

اون اوخچی مثال

بر آدم ایله بر بستانچی بستانچنن برمی بستانده
ایکین

اکدیگی پاخله سنی صولبور بودده اورایه
 بر آدم گلر وارالارنده بیلد بر گفتگو کچر
 آدم - ای بستانچی بون سببی ندر که
 داغ پاخله سنی بیج بر آدم صوله مدیعی حالده نیه
 باغ پاخله سندن زیاده آرتق گوزل و تروتازه
 اولور و باغ پاخله سنده هرگون صو ویریلدیگی
 حالده نیه تیز صولور بستانچی داغ پاخله سنده
 تربیه ویرن اون اوز طوغمه آتاسی در اما باغ پاخله
 تربیه ویرن اون اوگی آتاسیدر
 معناسی

معناسی
 طوعمه آتایان اولادنه اولان تربیه سی
 اوگی آتایور دیگی تربیه دن اعلا و فایده لی اولور
 اون بشنجی مثال
 ملک الموت ایله انسان انسان بری
 آرتق سنده بر شله اودون الوب گیدیرد
 یوریلوب شله سنی آرتق سندن یره آتد
 والله تعالی دن بر اولوم ایستد دعاسی قبول
 اولدی فی الحال ملک الموت ظاهر اولوب
 اون

او زن یا سده دوروی و دیدی ای انسان
 نه بیورد کن . انسان جان ویر گدن قورخون
 ویدے که با ملک الموت سنی چاغ و نیمه
 سبب او وور که بو شله فی قالدیروب
 ادهم ویر ورسن

معنای

انسان قدر حقیر و ذلیل اولسه ده گنه
 دنیا ویر یلگندن ال چلک ایستز

اول التبیح

اول التبیح مثال

هر چکن خیالی هنی هر چکن بری او کوزن بوینوزنیم
 خوندمی بر آه او تور اندان صکره او کوزه
 ویدے ای او کوز آغز نغم سنه زحمت
 ویر ویرگی وقت منه خبر ویر که قالمقوب گیدم
 او کوز دیدی بوینوزمه قوند یغندن خبرم
 اولدینغی تنکی او چوب گنگندن وخی خبرم
 اولیه جقدر

معنای

معناسی

بر چوق ابد او طر و ارد که قدر و اعتبار و
 دگر لری او لمذیغی حالده اوز لرینی معتبر و بیوک
 بر شئی ظن ایدر لر

اون یدنجی مثال

اصلان ایدر بر انسان بر آدم ایدر بر اصلان
 یولدش اولوب یول گیدر و دیلر بونلردن
 هربری اوزین زور و قوت و مهارت و
 شجاعتدن بحث اچوب دانشردی

اصلان

اصلان اوز قوت و شجاعتنی تعریف و
 توصیفده مبالغه ایلردی بو اشناده بر دیوار
 راست گلدیلر که اونده چکلش اولان بر شکل
 انسان بری اصلانی آقنه آلوب بو غر
 انسان بو شکل اصلا نه گوستردی و گولدی
 اصلان بو ایهامی آنلیوبن انسانه دیدی که
 ای انسان عبث یره گولیر سن زیرا که
 اگر اصلان لر دخی بنی آدم یکی تصویر عسلنه
 بیلش اولسا ایدیلر او وقت مانسه
 بر آدم اصلانی بو غر بیله جک ایدی بلکه

اصلان آدمی

اصلان آدمی بوغوشن اولور و

معناسی

انسان اوز اهل و عیال و اولادینن واقربان
تعریف و شهادتیله ترکیه اولتهاز

اون سکرتهنجی مال

اصلان ایله برمال مرالن بری اوچپیلرن
وزخوسندن قاجوب بر معاره ایچینه گرامق
همان آرتوسندن بر اصلان گلوب اوننی
تلف ایلاق همان او وقت مرالن بخت و طاعت

شکایت

شکایت ایلیوب دیر که بختکه بافکر که اوم
الندن قاجدم ایسه آسردو آندن بدتر
اولان برقان ایچین چکنه دوشدیم

معنا

بعض وقت ایله اولور که انسان بر بلادن
قاجوب خلاص اولور ایسردو آندن برینه
راست گلیر

اون

اون طوقوزنجی مثال

بر او غری بر پارسا ن منزلیه تو نکیله گیدوب
 زاپدین منزلینی اوز جی بندن تمیز راق
 گوروب و قلب بندن قرانلق راق قایما
 ایتریکن زاهد خردار اولوب بر کلیم که
 این اوستنده یا تشیدی گو توروب
 او غرونین یولیند ساکه که نابوس
 قایما سون

معنی

کامل اولدو شکرین قلبن سندر میوب

نه الکل

نه اسگک اوسن که دوستلر خاطرینی

سندر اسان

یگر منجی مثال

اصلان ایله قورد و تلکی برگون بر اصلان
 و بر قورد و بر تلکی اوه گیتدیلر برداغ
 گیحیسی ایله بر مرال و بر دوشان اولادیلر
 اصلان قورده دیدکے بونلرکے
 آرا مزده بو شدیر قورد بونلری بولمکه

باشلیون

باشلیوبن دیدی که داغ کچیسی سن
 - مرال - منم - دوشان ده تلکینن
 اولون اصلان بوسه تقسیمه راضی اولما و
 پنجسنی قالمق و بن قوردن کله سنه ایله
 چالدی که باشه یره دگدی اوندن صکبه یوزنی
 تلکیه دو توب دیدی ای تلکی بابا ایند
 سن بونلری تقسیم ایله
 تلکی ده دیدی داغ کچیسی برنم آغامز اولان
 اصلان بوگون صبح و سحر وقتی قوه آتی ایله
 دوشانی ده گون اورتی زمانی بیر مراسله ده
 اختتام

اختتام طعامی ایچون اولور
 اصلان دیدی ای تلکی بابا نه عجب حکم و تقسیم
 ایله بن بو گونه تقسیمه کیمدن او گربدن
 تلکی بونن جو ابنده دیدی که آغامزن قباغنه
 دوشن قورد کله سندن او گرندم
 معناسی
 بیو کلرن طبیعتنی او گرنوب اولرن مزاجلرینه
 گوره حرکت و رفتار ایلملی و با اینکه اوز اقدن
 دوروب ما خالیدر
 باخشان

یکرمی برنجی مثال

باغبان ایلد عوسج آغاجی برگون عوسج
 آغاجی برغبان دیدی اگر منی بر آدم بورادن
 چقارده ب بر باغن اورت سنده اکسه و صو
 و یروب بسله او وقت گورر که یروزیمن
 پادشا هری منم گل و میوه مه نجه میل و رغبت
 ایدر لر باغبان اینانوب اونی باغچه سنن
 اورت یرنده بر گوزل یرده اکدی و گونده
 ایکی کره اونی صولاه سے آغاج
 کوندن کونه بوی آتوب و یره کوک

سالدی

سالده سے و تکا نری و قول و بودا غنی او
 قدر قاندا شدی که اطرافنده هایج
 بر آدم دوره بسله سے

معنی

تا نجیب تربیت سید نجیب اولماز و دهر
 میخ طاش گنجر عاقبت تور و اونی تور و
 اولار پسه یا خشیق ایدن او قدر ده
 سکت گورر

۲۲ مثال

یکرمی ایکنجی مثال

شیر و سیچان بروقت شیر یا تشدی بر سیچان
 اونن اوستندن گچنده شیر او یانوب اونن
 دوتدی سیچان دیدی گل منی آزاد ایلد بروقت
 اولار که سگالازم اولام شیر بوسوزه گولوب
 اونن آزاد ایلدی بروقت که شیر شکار چیلرگ
 تورینه دوشوب باغریدی سیچان اونن
 فریاد ایشیدوب و گلوب توری دیشی
 ایلدی و شیری خلاص ایلدی

معنای

گرگرمی سا خلا برگون گرگ اولار

یکرمی اوچنجی مثال

خروس و گوگرچین برگون برداتی دگرمانه دن
 آپاردتی حالدده چوان برقتندن بوغدایره توکلر
 خروس و گوگرچین دانه تحصیل ایلاق بشلیوب قفا قیلد
 مشغول اولدیله خروس بخل ایدوب گوگرچینلری قود
 گوگرچینلر خروندن چالانان شکار آپاردیلر
 چالانان خروسی پارچلیوب گوگرچینلریده
 بربر بوغدی دانه لری دیدی دیول باشلا

معنای

گوگرچینز خصوصاً یا نفودن چخیم یا لوده
دوشدیم و خروس باره سنده دوه دن
بویوک فیل وار

قصه دن حصه

تفاتی و موساتی اولان طایفه همیشه رحمت
و آسوده در اما تفاتی و موساتی اولیان طایفه
دایم بلا و زحمتده در

اتا ار سوز

توشک بر او کوزلی ایسته تا یکی او کوزلی اولان

یکرمی

یکرمی درونجی مثال

تدیر سز بر مرال مرالن بری صوایچکانت
ایچون صو در یا سنن ایچنه گیردی طمع کار نقدن بر
چوق صوایچوب صکره اورادون چحق استیور
ایسه ده ممکن اوله بیلدی بو ائشاده تنکی نن
بری بونی گوروب ویرکه ای مرال قرداش
ایشین چوق یمان در سنه لازم ایدک
که اورایه دوشکدن قاباق نرقم چقه بیلد
جگی فنکرایلیه ایدگ

معانی

معنی

مشورت و مصلحت نیز ایشان نتیجه سی

ضروری اولود

یگر می بشنخی مثال

طمع کار بر قاری قوجه قارین بر طاووس و
ایدی بو طاوق هرگون بردنه گمش یومرطه
یومرطلار د قاری برگون اوز اوزینه فکر ایلوب
دیددی که اگر بو طاوغن مینی آرتیریب البته گونده
ایکی یومرطه یومرطلار اوندن صگر هرگون

طاوغن

طاوغن مینی و صوینی آرترمغه باشلا دی طاوغن صو
ویدن اوقدریدی که برگون چینه دانے
و اغیلوب مردار اولدے

معنی

چوق طمع کار لر وارده که شک و شبهه
بر فایده نی اله گورمک ایچون اللرنده اولان
فایده سنی ده تلف ایدلر مشدر
چوق یاق آدمی آزیماقدن قویار

یگر می آتشی مثال

قویار

قورد ایلد اصلان بروقت قوردون بر
 بر گچی بالاسنی اغزنه اوب گیدیرد
 یولدا بر اصلان راست گلدی اصلان
 قوردون اغزندن اونی آلوب یدی قورد
 اوزاغده دوروب دیردی من تعجب
 ایلم که غضب ایلدیم شے یعنی اوزگه
 بن السندن الدیغم زادنج منم المده
 قالورد

معناسی

ظلم و زورید ایلان مال ظالم السنده
 قالمز

قالمز اگر قاسمه ده آندن فایده اناز
 یگر میده نجی مثال
 حصارته تابی اولمیان اصلان اصلانردن
 برے گوشن حرارتندن بر مغاره کولک سندن
 التجا ایلشدی بر چکر که پیدا اولوب
 ارسلانن اوستنه قوندی وار قوسندن
 دو لاشغه باشلا دے ارسلان
 چکر که نن حرکتندن خو پلنرب صاغ و صوله

دورودی

و در نزدی و غنبدن ترزایدے
 تلکی نین بری بو حاکم گوروب گولدی ارسلان
 تلکیه یوز چویروبن دیدے ای تلکی منم
 بو و جملہ لرزان اولقمہ ریشخدا یلمہ
 زیراکہ منم جانمہ تترتمہ صالان چکرکه
 اولیبوب انجق اونون حقارت
 و جبارتہ تاب گتوره بیلدی یکدنبد
 که بیلہ تتریرم

معاسی

دنیا ده عاقل و کامل اولان ادم لر

جملہ دن زیادہ حقارت و اچخلق گتورن
 شے لردن قورخلیدر لر
 منظومہ سی

اولدی بر شیر و برده بر روباہ

بر بریلہ شکار ایچون ہمراه

دولا نوردیلہ کوه و صحرا

جنگل و بیشه و بیابانی

لیکت گرم اولمشیدی بکله هوا

اود گورینوردی ماہیہ دریا

شیر و برده قالیوب طا یا تدیلر بر معاره ده راجت

ایلیور لروی صحبت بسیار اولوبن بر بریل مار غار
از قضا بر چکر که نادان وار شاول غار گوشه سنده
غخته شیرن اوسته آتلاند

هور کوبن شیر قانندی تو للانده

مردن گوزری اولوب تان

بر تکی پیکرنده پیکان تکت

گولدی چوخ قاهه قاهه روباه

عرض قیلدی گوله گوله کی شاه

سنن اولکم اولانده عازیم

نچه اور مار سینه بر و پلکت

نیه اولدون بوگونه پیلدی چون

کسنی بر چکر که ایتدی زبون

بر ملخدن که داغدر آنی مور

نیه خوف ایتدون ای امیر غمخور

ویردی صسلان جواب کی اهن

قور خادم من چکر که دن مطلق

لیک گلدی بجا بو امر کران

که بجا جرئت ایتدی بر نادان

ایتدی چون بردنی بجا جرئت

بوسبب اولدورور بنی غیرت

دگل انجی پو قصه دن ای جان غرضم نقل رو به وصلان

غرضم اولدر که مرد معنی یاب

چکمه یوزمین جور و بلا و عذاب

صبر ایدوب گوستر قضایه رضا

لیک و شوار اولور اگا بو بلا

که ایده بوسیفه بی سرو پا

آنی حرف گرانده رسوا

نخچه که شیخ سعدی شیراز بیلد چکش بوردده آواز

زاهد از ابس انقدر زندان که بود هم طویل زندان

یگر می سگزنجی مثال

اندانیان بر او کوز اصلانن بری زورلی دوقلی

اولان یکد بر او کوزی پاره لیوب یکت ایسترد

و بوسببه گوره اوندن قورخوب هیچ برشی سلزده

اصلان حمله دن بشقه بر چاره بیلیدی و برد فعه او کوز

یا نندن گچدیگی حالده اونده دیدی که بو گجه کوریه بر قوز

قربان ایلشم بزه گلگن اوننی بریرده یکت او کوز

بود عوقی قبول ایلوب اصلان ایلد بریرده اونن

ساکن اولد یعنی محسد گلدیله اصلان او را ده

برچوق او دون یا ندروب او ستنده توپلی بر

قازان قویش اولد یعنی او کوز گورر گورر گیر و دوند
 و قاجغه باشلاوی اصلان دیدی امی او کوز بیلد تیز
 قایتمغند سبب نه اولدی او کوز جواب
 ویروب دیدی که بورا ده اولان تدارک قوزیدن
 بیوک بر حیوان ایچون اولمغه شک و شبهم قالمدی یعنی
 ایچون قاجرم

معنا

عاقل و هو شیار اولانلر دشمنلرینی بلیوب انلر ایلیم
 الفت و انیت ایلرلر و وعدو نویدلرینه الدانلرلر

یگر می طو قوزنجی مثال

بر طفل طفلن بری بر چایه گیروب چمک ایسترد
 صوده اوزماق باشار ماقینه جت از قلوب که
 باتسون بودده اوچاین کنارندن گچین بر آدمی گوب
 اوندن کومک استیور او آدم اوننه کومک
 ویرماقدن اول طفلن و ملامت ایلکه باشلیور
 طفلن دیر که امی کشی اول بنی بو غرق اولمقدن خلاص
 ایل صگره بر قدر ملامت ایلر اینسن ایله

معناسی

بر آدم تنکه ووشوب قور خدقی و قده اوننه طفلن

۱۰۰
و ملامت ایملک لایق و گلدر

او تونجی مثال

عقربلیه بر اوشاق + بر اوشاق چکر که اولمغه
چقوبش بر عقربه راست گلیر و اونی چکر که ظن
ایلیوب دو تمق استیور ایله ده و قله با خوب
عقرب اولد یعنی انلیور و اینی چکر عقرب دیر
اگر بنی دو تایدن او وقت ظن ایلم که چکر که
اولمغنی توبه ایلیه ایملک

معناسی

معناسی

انسان برایشه شروع دن قابق اول او
ایشین خیر و شر اولد یعنی یا خشی فکر ایلی و
و بریره داخل اولما مش خارج اولما قینی ملاحظه
ایند یعنی گرک و

نسخ

ترتیب

سخ خطیلہ او توز دورد عربی فارس ترک حرفلرنک شکلریا سلوک

۱	همزة	۱	۱۸	۲	میم	۲	۱۸
۲	الف	۱	۱۹	۳	یا	۳	۱۹
۳	لام	۲	۲۰	۴	واو	۴	۲۰
۴	باء	ب	۲۱	۵	کاف	۵	۲۱
۵	تا	ت	۲۲	۶	گوا	۶	۲۲
۶	ژا	ز	۲۳	۷	حها	۷	۲۳
۷	دال	د	۲۴	۸	فا	۸	۲۴
۸	زا	ز	۲۵	۹	غین	۹	۲۵
۹	نون	ن	۲۶	۱۰	صاد	۱۰	۲۶
۱۰	پ	پ	۲۷	۱۱	عین	۱۱	۲۷
۱۱	چیم	ج	۲۸	۱۲	طا	۱۲	۲۸
۱۲	چیم	ج	۲۹	۱۳	ظا	۱۳	۲۹
۱۳	حا	ح	۳۰	۱۴	ثا	۱۴	۳۰
۱۴	خا	خ	۳۱	۱۵	ضا	۱۵	۳۱
۱۵	سین	س	۳۲	۱۶	ذال	۱۶	۳۲
۱۶	شین	ش	۳۳		ژری		۳۳
۱۷	قاف	ق	۳۴		صغیر		۳۴
					نون		
					گ		
					گ		
					گ		
					گ		
					گ		

سخ خطیلہ

سخ خطیلہ یازیش برنجه حکایت

انسان ایله بریت برادم او زاونده کی برتبه سحر احشام سجده
ایلدی و هر قدر مال و ملکی واریدیه تدیج ایله او بتن یولنده
نذر و صدقه قربان ایلدی برگون بت ادمه یوزن چو یروب
دیدک ای ایله انسان بو قدر مال و دولته منم یولده تلف ایله زیرا
اخترده یخدن دو تو بن ملامت ایده جگس

معنای

چوق سفید ادملر وارد رکه اللرنده اولان سرماییه و دولتی
بوش یه تلف ایله و اخرده مفلس اولدی یعنی حاله بری الله فقیر
و ذلیل ایلدی دیرلر

ترتیب

برقاره عرب افاروق ایستین برعرب اوزینی برصوایچنه صالحوب

یووزدی بوخالده برادم اوزایه گلوب دیدی ای عرب قرداس یوو^{نوق}

ایله افارمیه جقس هیج اولمازایه صوئے بولا ندرمه (معنایی)

طبعته ده موجود اولان شیئن تغییر و تبدیلی ممکن اولماز

چالشیاق چارق یرتار

خسته برمزاک مرالن بری خسته اولشدی دوست و

اشناری این کیف واحوالندن خبرالمق ایچون یا تدیفی محله

گلدیلر بونلر گلوب گدی کلری زمان اویره کی اوت و علفی

یوب تلف ایلشدیلر مرال خسته لکدن خلاص اولدی اما

اطرافند سیه جک هیج برشی قالما دیغی ایچون اجلقد تلف اولدی

معنایی

معنایی

دوست و اشنا و قوم اقربا بیچوق اولان درد و غمی ده چوق اولور

کویک ایله برقورد

برگون چوبان ایستین بری چولده برجا نوری مباحثه قاتوب اوزایه

بوزایه قووردی و اوزینه ده قرایلردی قوردی بوزینی و کویک چویر

دیددی ظن ایله که سندن قورخورام بلکه سنه ارقه دوروب گلن ادم^ن

قورخورام معنایی

ادم اوزکه هنزیده قرایللی دگول زیرا که برگون اووز که اولماز

وذلیل اولار ارخالی کویک قورت باسار

مروکن دره شیره و عدل قاباق معلین متعلین خالص قلبیلر و خورمالی عان

اللهم

اللَّهُمَّ ارزُمانا عِلْمًا نَافِعًا وَحِفْظًا كَافِيًا وَزُهْدًا شَامِلًا وَطَبَعًا رَضِيًّا
 وَفَمَا ذَكَرْنَا وَتَوْفِيقًا لِتَحْصِيلِ الْعُلُومِ اللَّهُمَّ اقْع عَلَيْنَا أَوْافِضْكَ
 وَرَحْمَتِكَ وَتَبَرَّ عَلَيْنَا خَيْرُ رِئْ عَمَلِكَ وَأِحْسَانِكَ اللَّهُمَّ أَنْصِرْ سُلْطَانَنَا
 الْعَادِلَ وَقَاتِلْنَا الْبَاذِلَ اللَّهُمَّ أَبِدْ عَيْشَهُ وَأَبِدْ جَيْشَهُ مِنْ بَلَدِهِ
 وَاحْفَظْ وَلَدَهُ وَاجْعَلْهُ مَرْجَا لِلْإِسْلَامِ وَمُجْتَابًا لِلْعِلْمِ
 وَمُرْتَبًا لِلتَّعَلُّمِ اللَّهُمَّ ارْحَمْنَا وَأَعْلِيْنَا وَابْنِ أَحْسَنِ مَدَارِسِنَا وَأَسْرَ
 أَسَاسِ دُرُوسِنَا وَالْعَيْنِ اللَّهُمَّ عَلِيٌّ مَنْ ظَلَمَ عَلَى الْإِسْلَامِ وَهَدَمَ
 مَدَارِسَ الْمُسْلِمِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُمَّ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ

پروردگارا روزی ایله بزه مفعیت ویرن علم و کامل حفظ و راضی

اولمش طبع و برتوفیق علمری حاصل ایلقه پروردگارا ایچ بزه اوز
 فضل و رحمت قاپلر وی و چوخ ایله بزه علم و احسان خزانه لر و
 پروردگارا کومک ایله بریم عادل سلطانمه و بخشش ایلمن پادشاه
 پروردگارا همیشه ایله اونن دیرلقنی و کومک ایله اونن ^{نینه} ^{نونه}
 و امن ایله اونن مملکتنی و حفظ ایله اونن اوغلینی و ایله اوننی
 رواج ویرن اسلامه و گوزتیجی مسلمانلره دوست غلام لره
 و تربیت ویرن متعلم لره پروردگارا رحم ایله بزه و بریم معلم لریم
 و اوکده که دیرتدی بریم مدرسه لریمز و محکم ایلدی بریم
 درس لریمن بناسینی و لغن و غضب ایله الهی اوکده که ظلم ایلیه
 اسلامه و پوزا مسلمانلارن مدرسه لریمز او رحمتن حقنای

رحم ایلین لرون رحم ایلین زاتی و صلوة کوندر اوز پیغمبرون

محمد و اوون اولادینه تاماً

در رس ختم اولاند او خونان بر عا

الحمد لله الذي اخرجنا من ظلمات الجهل والوهم ونور قلوبنا بنور

العلم والهدى اللهم اغفر لنا ولوالدينا ولاسائدينا وولدينا وديننا وديننا

واجعل سلطاننا منصوراً مظفراً واجعله رؤوفاً وشفيقاً لنا بحق محمد

سيد المرسلين واليه الطيبين الطاهرين صلواتك عليهم اجمعين

شكر اولسون بر الله كه چهار تدي بزي كان و نادا لق قرانلقندن

وايقلاند ردي بريم قلب لر بيري علم و اناق كب ايتك ايله

پروردكار انا غشلا بيري و بريم انا و انا فرمي و انا دمري و سلا

ايله ديميري و دينا فرمي مرحمتلو و صحران ايله بزه پادشاهمري

پيغمبر لرون سيدي محمد حمتنه و اوونون پاك و مقدس اولان

اولادي حقينه امين

طعامد قاباق او خونان بر عا

نحمدك يا من رزقنا من احسانك القديم وانعمت علينا بطيف العيم

ونشرك على نعمائك والاداك ونصلي على نبيك محمد خير انبيائك

وعلى اله المتقين واصحابه المتجبين صلوة الله عليه وعليهم اجمعين

شكر ايدرك سنه اي خالقيكه روزي و يروبسن بزه اوز هميشه

احساندن و نعمت عطا ايد و بسن بزره بول اولان لطفون

پروردكار احد و ثنا ايد روق سنه كو ناكون نعمت لرون و رزق لرون

رزقنا

سبینه وصلو کوند روق نبی بر حقون محمد اوزرینه و اونون

بر کزیده و نجیب اولان اولاد و اصحابنه امین

طعامن صور او خونان

الحمد لله الذي اطعمنا بلذائذ الطعام والشكر له على الامنة في الدنيا

والآلام اللهم لا تخربنا بعد اذ رزقنا ولا تغير شيئا من نعمنا علينا

واحسنك الينا النبي كان من دنونا واغفر لنا ولو الديننا واحفظنا

اساتيدنا برحمتك يا ارحم الراحمين

دوش اولون بيزه
دم سون جاي
سین ده دکان
عاجی حج آقان باب
زیست ده قیبت
ایکی قران

بجب فرامیس
جانب حاجی
آقان بفریش
فکر کزیده اول
الاصحیحین
۲۸۲ ذیقعه
الحام ۱۳۲۵

